

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

נח.

עין משפט
נר מצוה

בז א מ"י מ"ד מהלך
סוטה ג' כ"ג
בז ב מ"י כ"ג ע"ג הלכה
כ"ג
ג ג מ"י ח"א ח"א ח"א ח"א
הלך ח'
ג ד מ"י ח"א ח"א ח"א ח"א
ה' ע"ג ע"ג ע"ג ע"ג

א קדושין כ: סוטה י"א.
ב סוטה כג: קדושין כ:
כספרי פ' גמלא, ח' סוטה כח.
ז סוטה ה: קדושין כ:
כספרי פ' גמלא, ד' סוטה כו:
ד: (ה) ו' ק"ג י"א.
ו' ומנדרג' ה' (ו) ו' י"א.
משום דלא קיבלה היא חופה
כלל (ח) סו"ט שעישה.
ט' (ע"ג ע"ג ח"א קדושין כ:
ד"ה אמן).

תורה אור השלם

1. ובאו המים המארימים
האלה במעין קדושת
בין ולנפל דרך הארצה
האשה אמן אמן.
במדבר ה' כב
2. ונקח האיש מעון
והאשה היראה משון את
עונתו: כמדבר ה' א'
3. ואת בני שירת תחת
אישך וכו' נקמטת ויתן
איש קר את שכבתו
מבלעדי אישך:
במדבר ה' כ

גהרות הב"ח

(ב) גמ' כשהיא ארוסה
ואיסתתרה וקא משקה לה
כשהיא ארוסה: (ג) ה"ס
ד"ה אלא וכו' ארוסה
ואיסתתרה ומשקה:

מוסף רש"י

המטו מחזור קודם נשוא
לכתן. על ידי קדושי אביה
ואמרו רבנן אין האשה
אובלת בתרומה עד שנתקם
לחופה, וזו אם נכנסה
לחופה אובלת. אבל פסויה
מין אפילו נכנסה לחופה
אינה אובלת. אע"פ דנדולה
כיון שנכנסה לחופה אפי"פ
שלא נבעלה חופה. אמר
לאו נבעלה חופה מילתא
אלא חופה. מיהו כדאית
לביאה בעינין וכל שאין
לה ביאה אין לה חופה
(משו). אף על פי שקיימה
קדושין ע"י אביה האילן
ואין ביאתה ביאה אין
חופתה חופה והיא לו
כארוסה. דלענין דקין
כספי הוא אמרי רבנן דקין
האשה אובלת בתרומה עד
שנתקם לחופה. משו ה"ס
בא עליה אחר מכל
הפסולין. כגון חלל מין
וממזר ועד ועוד כוונתו
ובכ"ז ובכ"ז מחזורין
משו ושו"ט. פסולה. עשה
חללה ופסלה כדמצינן
(לקמן סו"ט). כי תהיה לאיש
זו כיון שנבעלה לפסול
לה פסלה. מחזורין סו"ט.
מתרומת אביה אם היא
בת כהן דמתיב (לקמן
סו"ט). מנין לכהן ליה
ישאלת שצא עליהן כו'
ח"ל כי תהיה לאיש זה כיון
שנבעלה לפסול לה פסלה
ונדה שם דהא ביאתה
ביאה (מחזורין ה"ה).
באו ש"י לעמוד קודם
שלא שטייה ארוסה
על ידי גלגול
שנבעלה היא מנגלג
זוהי של ארוסין אפי"פ
שלא היה בו קינוי ומכאן
לגלגול שבעה מן החמה
ונסו"ט י"א. שומרת יבם
וכנסה. ואם יהיה יבמתו
ויבנה וקנה לה ויסתרה
מנגלג עליה שבעה שלא
ועמלה כשהיא שומרת
יבם. שומרת יבם מנפה
וממחמת יבם שיימנה
כמו (בראשית לו) ואינו

לרבי מאיר דאמר קידושין פסלי חופה. כלל קידושין נמי פסלה:
חופה אינה קונה כלל כסף או שטר או קידושי ביאה כדאיתא בפ"ק
קדושין (דף ה'): **נישאו.** לכהן זו וזו ומאי זו חו כשרות ופסולות: **מכלל**
דנישאו ממש. נבעילה בתמיה וכו' ביאה בפסולה מי איכא למ"ד דלא

לרבי מאיר דאמר קדושין פסלי חופה נמי
פסלה לר' אלעזר ור' שמעון דאמרי קדושין
לא פסלי חופה נמי לא פסלה וממאי דלמא
עד כאן לא קאמר ר"מ התם אלא בקדושין
דקני לה אבל חופה דלא קנה לה לא א"נ עד
כאן לא קאמרי רבי אלעזר ורבי שמעון התם
אלא בקדושין דלא קריביא לביאה אבל
חופה דקריבא לביאה הכי נמי דפסלה
אלא אי איכא למימר בפלוגתא דהני
תנאי דתניא נישאו זו וזו כשרות ופסולות
או שנכנסו לחופה ולא נבעלו אובלות משלו
ואובלות בתרומה נכנסו מכלל הנישאו
נישאו ממש אלא לאו כגון שנכנסו לחופה
ולא נבעלו וקתני אובלות משלו ואובלות
בתרומה רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן
ברוקה אומר כל שביאתה מאכילתה חופתה
מאכילתה וכל שאין ביאתה מאכילתה אין
חופתה מאכילתה ממאי דלמא רבי ישמעאל
בנו של רבי יוחנן בן ברוקה כו' מאיר סבירא
ליה דאמר קדושין לא אכלה האי כל שאין
ביאתה מאכילתה אין חופתה מאכילתה כל
שאין ביאתה מאכילתה אין כספה מאכילתה
מיבעי ליה דלמא אידי דאמר ת"ק חופה
אמר איהו נמי חופה אמר רב עמרם הא
מילתא אמר לן רב ששת ואנהרינהו לעיינין
ממתניתין יש חופה לפסולות ותנא תונא
א"אמן ישלא שטייה ארוסה ונשואה שומרת
יבם וכנסה האי ארוסה היכי דמי אילימא
דקני לה כשהיא ארוסה (ב) וקא משקה לה
כשהיא ארוסה ארוסה בת משתיא היא
והא תנן ^בארוסה ושומרת יבם לא שותות
ולא נוטלות כתובה אלא דקני לה כשהיא
ארוסה ואיסתתרה וקמשקה לה כשהיא
נשואה מי בדקי לה מיא והתניא ^בונקח
האיש מעון ^בבזמן שהאיש מעון
המים בודקין את אשתו אין האיש מעון
מעון אין המים בודקין את אשתו אלא דקני
לה כשהיא ארוסה ואיסתתרה ונכנסה לחופה
ולא נבעלה ושמע מניה יש חופה לפסולות
אמר רבא ותסברא דהא מתרצתא היא
והא כי אתא רבי אחא בר חנינא מדרומא
אתא ואייתיה מתניתא בידיה ^במבלעדי
אישך ^במי ^בשקדמה שכיבת בעל
לבעול ולא שקדמה שכיבת לבעל
אמר רמי בר חמא משכחת לה כגון שבא

דהני תנאי. דתנא קמא סבר אובלות משלו ואובלות בתרומה
לדון חופה פוסלתה מלאכול בתרומה לדון חופה לפסולות
ורבי ישמעאל סבר דיש חופה דקאמר כל שאין ביאתה מאכילתה
חופה נמי פוסלתה מן התרומה אפילו היא בת כהן דלי בבת ישראל
קאמר ודלדון חופה מאכילתה בזה לא
היה פליג תנא קמא לפי מה שפירשתי
דמתני' איירי בבת כהן ולפי מה שפי'
בקונטרס דבנת ישראל נמי פליגי
דלכה לרבי אלעזר ורבי שמעון
בהגעת הזמן אפילו היא פסולה יש
לפסל כאן שמדקדק מדמקשינן חופה
לביאה כדפי' בקונטרס דמשמע
(א) שאותה חופה כביאה ו"ח"מ לת"ק
כיון דלדון חופה לפסולות אמאי
אובלות משלו וי"ל דלא גרע מהגעט
ומן ואובלות בתרומה כיון דנכנסה
לחופה לביאה לתימש למוציא כוס
ולסימפון ואם חמור דלחמי פסולות
אמאי אובלות משלו צעמוד והוא קאי
מוזני אית לה כדלמרינן בריש יש
נותרות (לקמן פ"ה). וי"ל דלדדון קמני
אובלות משלו לאחר מהיה ואובלות
בתרומה מתייה:

שומרת יבם ובנוסה. וא"ת
היאך מתנה על זנות
דיבמה הא תנן (סוטה דף י"ג): כל שאילו
מיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה
מתנה עמה וי"ל דהכא נמי נאסרה
כדרכה המנוגה דלמנר שומרת יבם
שזימנה אסורה ליבמה וצ"פ שני דקטוה
(דף י"ג): וס' מניתי מניה כשיערה לא
לרב המנוגה ודמי הא מני ר' עקיבא
היא דלמנר אין קידושין מופסין בחייבי
לאין ו"ח"מ והיכי מפיק כולו מהד
אמן ימירא אמן על האלה אמן על
השבעה אמן אם מאיש זה אמן אם
מאיש אחר וארוסה ונשואה ושומרת
יבם וכנסה וי"ל דמד אמן קאי אכל
מה דכתיב צפרשה ולה ושבעה
כתיב צדדיה וכן מאיש אחר דכתיב
מנגלדי אישך ואמני ימירא לשומרת
יבם וארוסה קאמתי:

שומרת יבם ובנוסה.

אלא דקני לה כשהיא ארוסה (ב)
ובשקה לה כשהיא נשואה.
דהשתא לא ממעטינן מחמת אישך
כיון דהשתא צעמט השקאה היא תחת
צעמט וא"ת ומגלג נשואה משמע
שהסמירה היא כשהיא נשואה דטומאה
תחת אישך כתיב וי"ל דכי היכי
דמנרה מאיש איש קינוי דלירוסין
צריש ארוסה (סוטה כד). ושם ה"ג
נרצה סמירה:

ונקח האיש מעון. וא"ת ונקמה
כגון שצא עליה בשוגג
וכשצא עליה לא ידע עדיין שנסתרה
דכי האי גוונא חשיב מנוקה מעון
דהא כי מוקי לה ע"י גלגול לא חשיב
אין מנוקה מעון אם יצתה בצירוסין
נרצה סמירה:

וי"ל דהכא כיון דצעמט השקאה יודע שצא עליה אפילו צא עליה שוגג לא חשיב מנוקה מעון
השקאה מנוקה מעון קרינן ביה: **דכוותה** גבי שומרת יבם כו'. פי' בקונטרס צלישנא אחרינא דמוקי לה הכי כי היכי דלא תיקשי
שומרת יבם בת משתיא היא אצל משום קדמה שכיבת בעל לבעול לא פריך דמה שקדמה שכיבת המה כשכיבת בעל היא ולשון דכוותה לא
משמע הכי דמשמע דמאיתו העטם שאנו מעמידים דלרוסה צבא עליה ארוסה צבית אביה דהיינו מטעם דבעינן שתקדים שכיבת בעל
יש לנו להעמיד צבומרת יבם צבית חמיה ועוד דצריש פרק ארוסה (סוטה כד): ושם קאמר צבדיא דכוותה שומרת יבם כו' אקושיה דקדמה
שכיבת בעל לבעול דקאמר טעמא דכתיבי הני קראי הא לאו הכי הוה אמרנא ארוסה שומרת ושא כי אתא כו' ולא שקדמה שכיבת בעל
לבעול אמר רמי בר חמא משכחת לה כגון שצא עליה ארוס צבית אביה ודכוותה גבי שומרת יבם כו' ונראה לר"י כפירוש ראשון
שבקונטרס דמטעם שתקדום שכיבת בעל קאמר דכוותה צבומרת יבם שצא עליה יבם צבית חמיה דכרבי יאשיהו אמר תמיתא דשלא
שטייה שומרת יבם וכנסה דלדידה שומרת יבם בת משתיא היא כדיליף התם ולא לר"ך לאוקמא כשצא עליה יבם צבית חמיה אלא משום
דליקדום שכיבת בעל דלרבי יוחנן דפליג עליה התם אפילו צא עליה יבם צבית חמיה לא שתיא כדלמרינן התם ומוקי כיוצא
היא דלרוסה ושומרת יבם לא שותות כו' וא"ת וכיון דהני מתני' פליגי אהדדי א"כ מאי פריך לעיל אלא דקנינא לה ומשקה לה כשהיא
ארוסה והתנן ארוסה ושומרת יבם כו' יש לומר דלא פליגי רבי יאשיהו ורבי יוחנן אלא צבומרת יבם אצל צארוסה ליכא מאן דפליג:
שומרת

תוספות ישנים

אמר שלם שטייה ארוסה
וגי' ה"ה ארוסה
היכי דמי איתמא שקינא לה
כשהיא ארוסה והסתמיה
וקא משקה לה כשהיא
ארוסה והסתא ארוסה
וגי' ה"ה נדה שבעה מפיק
או דלירי דנקט אידי
הקניו בלרוסין והסתאה
דנשואים והסתא לא הו'
דומיא דקפיה אמן מאיש זה
אמן מאיש אחר דמתיי
במתיי ולתקנא יחא
שמי דנוקמתי לה ע"י
גלגול והו' ארוסה ונשואה
מתני':

אזיל צ"ל דלירי דנקט
דהיי הקניו והסתאה
בצירוסין נקט נמי הקניו
בצירוסין והסתאה נשואים.

מוסף רש"י

שמר את הדבר (אין די)
לא תשומר על חטאי
(סוטה י"א). כוונתו שיש
למנוי גבי יבמה, להבי
שין בעיקר דכתיב לא
תהיה אשת המת החייה
לאשה זו, אלא יבמה קדמה
למנוי צבתי (קדושין כ"ג).
ארוסה. שקינא לה ארוס,
שומרת יבם. שקינא
לה יבם. לא שותות.
מאיש אחר וארוסה קרא (סוטה
כ"ג). אם נסמרו דבעינן
תחת אשה ומדווחין כו'.
ולא נוטלות כתובה.
שהיא גרמה לנסור עממה
עליו שנסמרה אחר קינוי,
דמקומו ואסור לא אמתי
לאפילו לית לו דרב המנוגה
(סוטה י"ח). ושומרת יבם
שזימנה מותרת ליבמה,
כי נותנתה מיהו לא
בעי למיכס אשה וזה
הוא הפסוקה המתנה
(סו"ט כ"ג). בזמן שהאיש
מנוקה מעון. שלא כל
עליה משאכרה עליו,
האשה היא משא עונה
שידקוה המים (סוטה כ"ג).
ובכ"ז קדושין כו'. אין
האיש מנוקה מעון.
שצא עליה אחר שנסתרה
(שבתות ה'). א"ת: מעון
ליחף כשהיא האסורה
לר, בין ממי שנסתרה
בין מאחרת (סוטה סו').
מבלעדי אישך. משמע
שבעה מן אשה את
שכמו קודם למהרה זו.
(סוטה כד). משכחת לה.
דלענין למעטני ארוסה
מקרא אחרינא ולא ממעטני
התם. כגון שבא עליה
ארוסה בבית אביה.
מת' (סו').

